

Man gik da til:

Anden (sidste) behandling af forslag til beslutning af folketinget [om nedsættelse af et udvalg vedrørende de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger]. (Af Gustav Pedersen m. fl.).

(Første behandling findes i tidenden sp. 4876).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til beslutning af folketinget vedtoges enstemmigt med 110 stemmer; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning.

(Første behandling findes i tidenden sp. 549; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 497).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om tilføjelser til lov om rettens pleje i Grønland. (Ægteskabssager).

(Første behandling findes i tidenden sp. 549; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 497).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer (tekst), de stillede ændringsforslag samt spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.

Ordføreren (Edel Savnte): Udvalget har foretaget en, tør jeg nok sige, omhyggelig

gennemgang af hele forslaget til en grønlandsk ægteskabslov. Udvalget er enedes om at lægge den danske lovgivning til grund, således at man kun foretager ændringer i det omfang, som de særlige grønlandske forhold nødvendiggør det. Man har haft det synspunkt for øje, at en retsenhed mellem den danske ægteskabslov og den grønlandske vil være at foretrække. Man er derfor meget tilbage for at foretage sådanne ændringer i den grønlandske lov, som man i og for sig rent sagligt kunne ønske at foretage såvel i den grønlandske som i den danske lov.

Udvalget har stillet en række ændringsforslag, som statsministeren har tiltrådt. For det første er det ønske, der var fremme ved første behandling om også at få adgang til borgerlig lysning i Grønland, blevet opfyldt.

Ændringsforslag nr. 4 opfylder også et ønske, der var fremme ved første behandling, nemlig om en ændring i forslagets § 66, således at de samme regler kommer til at gælde ved bodeling i dette tilfælde som ved de øvrige bodelinger, der foretages efter loven. Den ægtefælle, der ikke får ret til at udtage et hus, får adgang til at bruge det, hvis domstolene mener, at det er rimeligt, at sådan brug finder sted. Bestemmelsen opfylder i virkeligheden den samme funktion som tilsvarende bestemmelser i den danske lejelov.

Videre har man ønsket at indføre adgang til senere at ændre en bestemmelse om forældremyndigheden. I Grønland gælder endnu ikke den danske myndighedslov, og derfor er det nødvendigt, at ægteskabsloven tager stilling til det problem, der kan opstå, hvis det vil være rimeligt senere at ændre en afgørelse om forældremyndighed. Den bestemmelse, der er indføjet som nyt stykke i § 69 a, svarer nøje til bestemmelsen i den danske myndighedslovs § 32.

Jeg vil gerne have lov til at fremhæve nogle af de bemærkninger, der står i betænkningen. For det første, at udvalget har været interesseret i at få afgjort, hvem der er overøvrighed i Grønland. I Danmark er der jo megen tvivl om, hvem overøvrigheden er, og det begrundes i virkeligheden på gammel praksis, hvem der er overøvrighed de forskellige steder. En sådan gammel praksis har man ikke i Grønland, og derfor mente vi det nødvendigt at fast-

[Edel Saunte.]

slå, at overøvrigheden er landshøvdingen i alle tilfælde; men da vi fik oplyst, at man ikke kunne betegne ordet overøvrighed på grønlandsk ved noget som helst andet end ordet landshøvding, var tvivlen ophævet for den grønlandske lovs vedkommende, og vi har stillet os tilfreds dermed og håber, at det hermed er fastslået, at i Grønland er overøvrigheden altid landshøvdingen.

Videre er der bestemmelsen i § 10 om tilladelse til ægteskabs indgåelse for sindsyge og åndssvage. Denne tilladelse kan efter dansk lov betinges af sterilisation, og vi har overført en bestemmelse herom til den grønlandske lov. Nu er forholdet det, at i Grønland er der ingen regler om sterilisation, og man ved i virkeligheden ikke, om sterilisation overhovedet kan foretages lovligt. For at opretholde retsenheden mellem dansk og grønlandsk lov har vi besluttet os til at lade bestemmelsen stå, idet vi går ud fra, at man indenfor en rimelig tid vil tage stilling til, om sterilisation skal finde sted i Grønland, og hvis den skal finde sted, efter hvilke regler den skal tillades, og vi går videre ud fra, at landshøvdingen ikke vil indlade sig på at betinge tilladelse til ægteskabs indgåelse af sterilisation, så længe man ikke har regler om sterilisation i Grønland. Det ville jo være en temmelig utålelig situation for en mand at få tilladelse til at indgå ægteskab imod at blive steriliseret, når der ikke var nogen mulighed for at blive steriliseret; så må man hellere afslå at give tilladelsen.

Endelig vil jeg gerne fremhæve det sidste ændringsforslag. Udvalget stiller enstemmigt med statsministerens tilslutning forslag om, at loven skal optages til revision i folketingsåret 1959—60. Revisionsforslaget skulle så være ledsaget af en på regelmæssige undersøgelser grundet beretning om, hvorledes loven har virket. I dag kender man jo slet ikke til separation og skilsmisse i Grønland; det er vel et meget stort eksperiment at indføre den danske lovgivning så direkte, som vi har gjort, og det vil være overordentlig interessant at få at vide, hvilken virkning det får. Fra grønlandsk side har man været bange for, at ikke mindst overførelsen af bestemmelsen i § 59 om skilsmisse efter utroskab skulle blive benyttet i så stor udstrækning, at man

måske i Grønland kom op på en skilsmisseprocent, der svarede til den danske, en af de højeste i verden. Det vil være interessant at se, om denne frygt er begrundet, eller om den gamle tradition i Grønland om, at ægteskabet bevares, og at ægtefæller ikke rejser fra hinanden, føres videre, selvom der kommer en lovmæssig adgang til opløsning af ægteskabet.

Statsministeren (Hans Hedtoft): Jeg vil gerne takke for det grundige og saglige arbejde, udvalget har udført. Det har på en række områder, synes jeg, bidraget til, at lovforslaget er blevet endnu bedre, end det var ved fremsættelsen. Der har været et interesseret medarbejde fra alle sider, og jeg takker udvalget for den foreliggende indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Ændringsforslagene nr. 1—6, § 1, således ændret, §§ 2—4, ændringsforslag nr. 7, § 5, således ændret, og ændringsforslag nr. 8, gående ud på indsættelse af en ny paragraf, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om tilføjelser til lov om rettens pleje i Grønland. (Ægteskabssager).

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: De to lovforslag går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Udvalget angående forslag til lov om et J. F. Willumsen-museum i Frederikssund har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 13³⁰ med følgende dagsorden:

[Formanden.]

Valg af 17 medlemmer til et udvalg vedrørende de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger.

Mødet hævet kl. 13²⁵.

93. møde.

Fredag den 9. april kl. 13³⁰.

Eneste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger.

Valgt blev: *Poul Hansen (Kalundborg), Ditlevsen, Urban Hansen, Per Hækkerup, Carl P. Jensen, Kolbjørn, Mørk, Edel Saunte, Henry Christensen, N. Chr. Christensen, Gideon, Kr. Juul, Lorentzen, Tesdorpf, Poul Møller, Thestrup og Skytte.*

Formanden: Folketingets næste møde afholdes onsdag den 21. april kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om anvendelsen af overskuddet i visse krigsforsikringsforbund vedrørende løsøre m. v.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om anvendelsen af overskuddet i visse krigsforsikringsforbund af bygninger.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den samme uge.

Mødet hævet kl. 13³⁵.

94. møde.

Onsdag den 21. april kl. 14.

Formanden: I skrivelse af 9. d. m. anmoder undervisningsministeren om, at der må blive valgt et nyt medlem af „Rask-Ørsted Fondet“s bestyrelse for resten af den 4-årige periode 1. november 1951—31. oktober 1955 i stedet for afdøde folketingsmand Himmelstrup.

I skrivelse af 20. d. m. anmoder ministeren for handel, industri og søfart under henvisning til bestemmelsen i § 4 i lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank om, at der må blive foretaget valg til bankens repræsentantskab af et folketingsmedlem i stedet for afdøde folketingsmand Himmelstrup for resten af repræsentantskabets funktionsperiode, der udløber den 31. marts 1956.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om anvendelsen af overskuddet i visse krigsforsikringsforbund vedrørende løsøre m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2635; fremsættelsen findes i tidenden sp. 4794).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om anvendelsen af overskuddet i visse krigsforsikringsforbund af bygninger.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2641; fremsættelsen findes i tidenden sp. 4797).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Poul Hansen (Svendborg): De fremsatte lovforslag om fordelingen af overskuddet i visse krigsforsikringsforbund betegner afslutningen på en af krigstidens specielle foreteelser, idet der herefter tilbage kun vil være de specielle krigsforsikringsforbund for